

حضرت فاطمه (س) حقیقت شب قدر است / مجهول بودن شأن شب های قدر

حجت الاسلام شیخ عباس اخوان گفت: جناب کلینی در کتاب شریف کافی باب مستقلی در اخبار «انا انزلناه فی ليله القدر» دارد که در آنجا تصریح می کند ليله القدر، فاطمه زهرا(س) است.

حجت الاسلام شیخ عباس اخوان گفت: جناب کلینی در کتاب شریف کافی باب مستقلی در اخبار «انا انزلناه فی ليله القدر» دارد که در آنجا تصریح می کند ليله القدر، فاطمه زهرا(س) است.

به گزارش خبرنگار مهر، شب قدر شبی است که رسول اکرم(ص) و ائمه معصومین(ع) به احیای این شب بسیار تاکید کرده اند. در روایات فراوانی وارد است که حضرت زهرا(س) به هر قیمتی که بود اجازه نمی دادند که فرزندانشان بخوابند، یعنی سعی داشتند تا فرزندان شب های قدر را بیدار بمانند چراکه این لیالی برای بیداری و عبادت و دعا وضع شده است. برای بررسی بیشتر ماهیت این شب عظیم که برتر از هزار ماه عنوان شده است به سراغ حجت الاسلام و المسلمین شیخ عباس اخوان رفتیم تا نظر ایشان را در این خصوص جویا شویم. متن زیر مشروح گفتگوی مهر با این مدرس حوزه علمیه است.

لیله القدر، فاطمه زهرا(س) است

حجت الاسلام عباس اخوان در مورد حقیقت شب های قدر که همان وجود مبارک حضرت صدیقه طاهره(س) است، گفت: این امر در روایت های متعددی ذکر شده است. در کتاب شریف کافی جناب کلینی باب مستقلی در اخبار «انا انزلناه فی ليله القدر» دارد. آنجا تصریح دارد که لیله القدر، فاطمه زهرا(س) است. مرحوم شیخ محمدحسین اصفهانی کمپانی بر اساس همین روایات است که می فرماید: لیله قدر اولیا، نور نهاد اصفیا/ صبح جمال او طلوع از افق علا کند/ بضعه سید بشر ام ائمه غرر/ کیست جز او که همسری با شه لافتی کند؟

وی افزود: قرآن می فرماید «انا کُلَّ شَیْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ»، و یا امیرالمومنین می فرماید «رَحِمَ اللهُ امْرَأَةً عَرَفَتْ قَدْرَهُ» یعنی رحمت خدا بر کسی است که اندازه خودش را بداند. لیله قدر شبی است که خداوند اندازه گیری می کند. «وَكُلَّ شَیْءٍ عِنْدَهُ بِمِقْدَارٍ، عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ» این اندازه گیری نه در عالم ملک صورت می گیرد و نه در عالم ملکوت. برزخی است بین این دو عالم که اسم آن عالم قدر یا لیله قدر است که قرآن در آن شب نازل می شود و ائمه در آن شب قرار می گیرند و ملائکه در آن شب واقع می شوند. به این جهت «شب» گفته می شود که شأن آن مجهول است.

وی ادامه داد: در این شب قرآن به محضر ولی خدا عرضه می شود و ولی خدا این قرآن را به آن اندازه که وظایف ملائکه است به آنها عرضه می کند که «تنزل الملائکه و الروح فیها باذن ربهم من کل امر» ملائکه فرود می آیند و همه در تحت اراده ذات ذوالجلال اند. به اراده خداوند عوالم وجود در تحت اراده ولی الله اعظم قرار می گیرد. «سلام هی حتی مطلع الفجر» همه در مقام تسلیم هستند.

این مدرس حوزه های علمیه گفت: ائمه معصومین از قرآنی که «و لا رطب و لا یابس الا فی کتاب مبین» است و «کل شیء فعلوه فی الزبر و کل صغیر و کبیر مستطر» است، فیوضات را استخراج می کنند و آن را به ملائکه تحویل می دهند و ملائکه می روند که تا یک سال، فیض را جاری کنند. همه اینها در ظرف فاطمه صدیقه(س) واقع می شود. از این جهت که در حدیثی از امام عسکری داریم که می فرمایند مادر ما فاطمه(س) بر ما حجت است و وجودش احاطه دارد.

صدیقه طاهره(س) مظهر وجود ربطی هستند

حجت الاسلام اخوان گفت: خلقت از اساس یک شان فاعلیت و یک شان قابلیت و یک شان وجود ربطی دارد. فاعلیت از ذات ذوالجلال است و قابلیت از عالم امکان است. در روایت دارد که خَلَقَ مُحَمَّدًا وَ عَلِيًّا وَ فَاطِمَةً فَمَكَثُوا أَلْفَ دَهْرٍ» یکی ناظر به جنبه فاعلی و یکی ناظر به جنبه قابلی است و یکی هم ناظر به جنبه وجود ربطی است. خداوند در همه عوالم وجود؛ وجود ربطی را حاکم کرده است. صدیقه طاهره(س) مظهر وجود ربطی هستند. «مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ، بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ، فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ» صدیقه طاهره(س) در همه عوالم ظهور برزخی فرموده اند و لذا «هی حوراء انسیه» هم حورا است و هم انسیه، یعنی شان برزخی دارد. شب قدر شب اتصال عالم امر به عالم خلق است. لذا به وجود برزخی احتیاج است.

اخبار «انا انزلناه» دریای عمیق و عجیبی است. آیت الله جوادی آملی فرمودند بحث معرفت حضرت زهرا(س) آنجاست.

گاهی برکت به ساختن است و گاهی به سوختن

وی افزود: مقام حضرت زهرا مقامی است که «أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي التَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا». برکت در قرآن دو جور است. یکی برکت به ساختن است و یک برکت به سوختن است. یک جا می فرماید «وَتَرَكْنَا مِنْ السَّمَاءِ مَاءً مُبَارَكًا» آب برکت دارد که همه آن را می فهمیم. ما برکت به سوختن ندیده ایم اما در قرآن می فرماید آن جلوه ای که به جناب موسی شد برکت به سوختن بود «أَنْ بُورِكَ مَنْ فِي التَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا»، که آن جلوه مقام فاطمه زهرا(س) است. فلذا ظهور ایشان هم در این عالم به سوختن بین در و دیوار است. بزرگان به سمت مقام صدیقه کبری(س) نمی روند. در سلامی که جناب خواجه نصیر دارند می گوید «اللهم صل علی صاحب الدعوة النبویه و العصمه الفاطمیه» لذا در مقام عصمت باید بگوییم غُضُّوا أَبْصَارَكُمْ.

هر چه راجع به امیرالمومنین گفته شده دون شان آن حضرت است

این کارشناس دینی در پاسخ به سوالی در خصوص مقام امیرالمومنین و رابطه بین ولایت آن حضرت و شب های قدر گفت: مرحوم امام در همان اوج جریانات انقلاب یک سخنرانی فرمودند آنچه که عرفا و شعرا و حکما و فلاسفه و علما راجع به امیرالمومنین گفته اند همه دون مقام امیرالمومنین است. همین حرف کافی است.

امیرالمومنین ندای عدالت آدمیان است

وی ادامه داد: جرق جرداق مسیحی در مورد امیرالمومنین می گوید «صوت العدالة الانسانیة» یعنی ندای عدالت آدمیان است. این کتاب را نگاه کردم و گفتم کسی که در فضای عالم شیعه نیست چطور در مورد امیرالمومنین صحبت کرده است. این در کلام جرج جرداق است که در مورد شهادت امیرالمومنین می گوید «قتل فی المحراب لشدة عدله» از بس که عادل بود در محراب او را به شهادت رساندند.

تا انسان تحت ولایت خدا قرار نگیرد به هیچ کمالی از کمالات نمی رسد

این مدرس حوزه های علمیه افزود: باب ورود به ماه رمضان امیرالمومنین است اما مقام امیرالمومنین مقام ولایت است. تا انسان تحت ولایت خدا قرار نگیرد به هیچ کمالی از کمالات نمی رسد. ظهور ولایت خداوند متعال در ذات مقدس امیرالمومنین است. کسی که در این ظل قرار نگیرد به هیچ کمالی از کمالات نمی رسد. به کمالات اعتباری این عالم ممکن است دست یابد اما به آن کمالی که شایسته انسانیت است نمی رسد. مگر آن کسی که خداوند متعال برای او اراده سعادت کرده باشد که حسن عاقبت پیدا کند که امیدواریم جرق جرداق هم همینطور شده باشد.

ولایت امیرالمومنین همان ولایت خداوند است

حجت الاسلام اخوان گفت: ولایت امیرالمومنین، ولایت خداوند است و مقام تلویت است. خداوند می فرماید «هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ»، این معیت را خداوند متعال در همه عوالم وجود در وجود منبسط مائیه قرار داده است. «وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ» این ظهور ولایت امیرالمومنین است که حضرت آن جلوه را در ظرف وجودی خود دارد و به همه عوالم وجود ایهاب می کند. لذا فرموده اند که آب ظهور ولایت حضرت امیر(ع) است. این آب در هر یک از عوالم یک جلوه ای دارد.

چرا سنگ عقیق استحباب دارد؟

وی ادامه داد: مثلا در مورد فضیلت سنگ عقیق روایات متعددی آمده است که از علامت های مومن است. یا اینکه اگر در قنوت نماز شما عقیق را به سمت آسمان برگردانید، عمود نوری از آن ساطع می شود که تا عرش می رود و نماز شما را بالا می برد. چرا عقیق اینطور شد؟ چون در عالم جماد این اولین سنگی است که ولایت امیرالمومنین را پذیرفته است. سنگی اگر ولایت را بپذیرد اینطور می شود حال از آن طرف انسانی هم که این ولایت را نپذیرد «قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً».

وی در پایان اظهار داشت: همه چیز ما امیرالمومنین است. فرموده اند که ذکر امیرالمومنین عبادت است. در قرآن آمده «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا» لذا ذکر امیرالمومنین ذکر خداست. معنای ولایت همین است. یعنی ذاتی که از یک طرف با عالم حق اتصال دارد و از یک طرف با عالم خلق اتصال دارد. تا کسی در تحت این ظل قرار نگیرد به جایی نمی رسد.